

DIAK

Anna Sihvola
Eija Vuorinen
Sosionomi (AMK)
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Opinnäytetyö, 2025

**Oppivelvollisten TUVVA-opiskelijoiden
opiskelumotivaatio ja sen tukeminen**

TIIVISTELMÄ

Anna Sihvola, Eija Vuorinen

Oppivelvollisten TUVA-opiskelijoiden opiskelumotivaatio ja sen tukeminen

35 sivua ja 3 liitettä

Kevät 2025

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Laajennetun oppivelvollisuuslain myötä kaikkien alle 18-vuotiaiden, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, tulee hakeutua opiskelemaan joko ammatilliseen koulutukseen tai lukioon. Kaikki eivät kuitenkaan syystä tai toisesta saa toivottua opiskelupaikkaa. Vuoden 2022 syksyllä toiminnan aloittanut tutkintokoulutukseen valmistava koulutus eli TUVA on tarkoitettu juuri tällaisille opiskelijoille.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Koulutuskeskus Salpauksen oppivelvollisten TUVA-opiskelijoiden opiskelumotivaatioon liittyviä asioita ja miten opiskelijoiden motivaatiota voisi tukea. Tavoitteena oli saada nuorilta itseltään tietoa motivaatiota tukevista ja toisaalta myös heikentävistä seikoista. Tutkimus oli kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, ja aineistoa kerättiin puolistrukturoiduilla teema-haastatteluilla. Haastattelut toteutettiin helmikuussa 2025. Haastatteluihin osallistui seitsemän oppivelvollista TUVA-opiskelijaa kahdesta eri Koulutuskeskus Salpauksen toimipisteestä.

Tutkimuksen tulosten perusteella ystävien merkitys nuoren opiskelumotivaatiossa on suuri. Myös oppivelvollisuus koettiin motivoivana tekijänä, mutta sillä oli hieman negatiivinen sävy. Opettajan kiinnostus oppilaita kohtaan, kuunteleminen, joustavuus oppitunneilla, mielenkiintoiset aiheet sekä opettajan opetustyyli motivoivat opiskelijoita. Motivaatiota estäviksi asioiksi nuoret nimesivät oman jaksamisen ja mielenterveyden haasteet.

Johtopäätöksenä todetaan, että TUVA-vuoden aikana opiskelijoiden hyvinvointiin tulisi panostaa, jotta opiskelijat jaksaisivat motivoitua opinnoista. Lisäksi oppituntien sisällöt ja opetustavat tulisi suunnitella monipuolisiksi ja mahdollisuuksien mukaan välttää pelkkää luokassa istumista.

Asiasanat: Minäpystyvyys, Opintoihin kiinnittyminen, Opiskelijan tukeminen
Opiskelumotivaatio

ABSTRACT

Anna Sihvola, Eija Vuorinen

Study motivation and support for TUVA students who are in compulsory education

35 p., 3 appendices

Spring 2025

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor of Social Services

According to the extended Compulsory Education Act must all individuals under the age of 18, without the upper secondary degree, to apply for either vocational education or for upper secondary education. For several reasons not everyone is still able to gain the preferable studying place. To support these students, the Preparatory Education for upper secondary degree (TUVA) was introduced in autumn 2022. Its purpose is to offer additional support for studies in upper secondary education.

The purpose of this thesis was to examine and clarify the factors of study motivation and things that affect to that, as well as how to support this motivation. The study was done among the students of compulsory education age within TUVA in Salpaus campus. The goal was to gain information directly from the students about the factors that enhance or weaken their study motivation. The study method was qualitative and was carried out by using semi-structured thematic interviews. These interviews were conducted in February 2025. The interviewed seven students were participants withing TUVA from two different Salpaus campuses.

Based on the research results it can be stated that friends play significant role in students' study motivation. Compulsory education was also experienced as a motivating factor but in a slightly negative tone. Teachers' interest on student increased the study motivation as well as willingness to listen to them and be flexible with lessons. Interesting topics and teacher's teaching style were also motivating factors. The things that weakened the motivation were their personal well-being and challenges in mental health.

As a conclusion, it can be stated that during the TUVA year, the students' well-being should be paid a careful attention to. This would increase the study motivation. Also, the lessons and teaching methods should be well planned and constructed to offer versatile content. Just sitting and listening in the classroom should be avoided when possible.

Keywords: Self-efficacy, Commitment to studies, Study motivation, Support for the student

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVA KOULUTUS (TUVA)	5
3 OPISKELUUN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ	7
3.1 Opiskelumotivaatio.....	7
3.2 Minäpystyvyys.....	9
3.3 Opintoihin kiinnittyminen	11
3.4 Opiskelijan tukeminen.....	12
4 TAVOITTEET, TARKOITUS JA YHTEISTYÖKUMPPANI	13
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	15
6 AINEISTON KERUU, AINEISTO JA SEN ANALYYSI	17
7 TULOKSET	19
7.1 Tavoitteet TUVA-vuodelle	19
7.2 Opintoja hidastavat ja estävät asiat	20
7.3 Opiskelijoita motivoivat asiat.....	21
7.4 Miten koulu voi auttaa motivaatiossa?	22
7.5 Vahvuuksien huomioiminen opintojen aikana	23
8 EETTISET NÄKÖKULMAT JA LUOTETTAVUUS	25
9 JOHTOPÄÄTÖKSET	27
10 POHDINTA	30
LÄHTEET.....	32
LIITE 1. Haastattelukysymykset.....	36
LIITE 2. Kirje vastuopettajalle	37
LIITE 3. Huoltajien tiedote.....	38

1 JOHDANTO

Uuden oppivelvollisuuslain (L 1214/2020) mukaan kaikkien alle 18-vuotiaiden tulee hakeutua peruskoulun jälkeen toisen asteen opintoihin opiskelemaan. Kaikki eivät kuitenkaan pääse opiskelemaan lukioon tai ammatilliseen koulutukseen. Syinä voivat olla esimerkiksi peruskoulun päättötodistuksen huonot arvosanat, oppimisvaikeudet tai haasteet arjenhallinnassa. Kantasalmi ym. (2021) toteavat, että nuoren siirtyminen toisen asteen koulutukseen voi pitkittyä tai jäädä kesken. Perusteena voi olla omien mieltymysten tuntemattomuus, mutta koulutuspolulla on mukana myös nuoren elämäntilanteeseen ja resursseihin liittyviä kysymyksiä. (Maczulskij ym., 2024, s. 75.)

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus eli TUVA aloitti toimintansa laajennetun oppivelvollisuuslain (L 1214/2020) myötä 1.8.2022. Koulutus on tarkoitettu sekä oppivelvollisille että aikuisille, joilla ei ole vielä toisen asteen tutkintoa tai niiden suorittamiseen tarvittavia valmiuksia. TUVA-koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijaa saavuttamaan sellaiset opiskelunvalmiudet, joiden avulla hän voi suoriutua toisen asteen tutkintoon johtavista opinnoista. (Opetushallitus, 2024.)

Koska TUVA-opinnot eivät johda tutkintoon, kokevat opiskelijat usein opiskelumotivaationsa heikoksi. Useasti kuullaan nuorten sanovan, ettei TUVA-opinnoilla ei ole väliä, koska ne eivät vie heitä elämässä yhtään eteenpäin. Opinnäytetyöllä yritetään purkaa näitä ennakoasenteita TUVA-opiskelijoiden keskuudessa, muuttaa yleisesti asenteita TUVA-opintoja kohtaan ja pohtia yhdessä opiskelijoiden kanssa keinoja opiskelumotivaation ylläpitämiseen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa haastattelu ja saada tietoa suoraan nuorilta itseltään opiskelumotivaatioon liittyvistä asioista. Nuoria tulee kuunnella heitä koskevissa asioissa ja opinnäytetyön avulla tuodaan nuorten ääni kuuluviin. Tavoitteena oli herättää kohderyhmänä olevien nuorten kanssa keskustelua opiskelumotivaatiosta ja siitä, kuinka sitä voisi tukea niin opiskelija itse kuin koulun aikuisetkin. Opinnäytetyön yhteistyötahona oli Koulutuskeskus Salpaus, joka toimii Päijät-Hämeen alueella.

2 TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVA KOULUTUS (TUVA)

Laajennetun oppivelvollisuuslain (L 1214/2020) voimaan tuleminen myötä jokainen alle 18-vuotias Suomessa vakituisesti asuva lapsi, jolla ei ole toisen asteen tutkintoa, on oppivelvollinen. Oppivelvollisuuden tavoitteena on parantaa nuorten koulutustasoa, ehkäistä syrjäytymistä sekä lisätä tasa-arvoa ja hyvinvointia. (L 1214/2020.) Perusopetuksen jälkeen yksi tapa suorittaa oppivelvollisuutta on TUVA-koulutus.

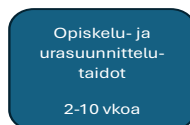
TUVA-koulutus aloitti toimintansa 1.8.2022. Siinä yhdistyvät aiemmin käytössä olleet perusopetuksen lisäopetus (niin sanottu kymppiluokka), lukioon valmistava koulutus (LUVA) sekä ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus (VALMA). TUVA-koulutus on tarkoitettu sekä oppivelvollisille että aikuisille, joilla ei ole vielä toisen asteen tutkintoa tai tarvittavia valmiuksia ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen suorittamiseksi. TUVA-koulutus on tarkoitettu myös niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat vielä aikaa miettiä itselleen sopivaa koulutussuuntaa. (Opetushallitus, 2024; L 1215/2020.) Tarkemmat opiskelijaksi ottamisen edellytykset ilmenevät tutkintokoulutukseen valmistavan koulutuksen laista (L1215/2020). TUVA-koulutuksen tavoitteena on tukea ja ohjata opiskelijaa saavuttamaan sellaiset opiskelunvalmiudet, joiden avulla hän voi suoriutua myöhemmistä lukio-opinnoistaan tai ammatillisista opinnoistaan. Näitä ovat esimerkiksi riittävän opiskelukielen ja elämänhallinnan saavuttaminen. (Opetushallitus, 2024.)

TUVA-koulutuksen pituus on 38 viikkoa, ja suoritusaikaa on enintään yksi vuosi. TUVA-koulutuksesta voi siirtyä joustavasti niin lukio- kuin ammatillisiin opintoihin. Opiskelija on oikeutettu saamaan opetusta ja ohjausta vähintään 22 tuntia viikossa. Opettaja tai opinto-ohjaaja tekevät yhdessä opiskelijan kanssa hänelle henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, jossa otetaan huomioon opiskelijan aiempi osaaminen, kiinnostuksen kohteet, harrastukset, tavoitteet sekä tuen tarpeet. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa otetaan huomioon myös opiskelijan elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. (Opetushallitus, 2024.)

TUVA-koulutuksen järjestämiseksi tarvitaan Opetusministeriöltä erillinen järjestämislupa. Tämän avulla Opetusministeriö varmistaa, että TUVA-koulutusta on saatavilla kattavasti ympäri Suomen. Perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja lukio -koulutuksen järjestäjät voivat järjestää TUVA-koulutusta. Koulutuksen järjestäjän tulee tehdä aktiivisesti yhteistyötä kunnan eri nuorisotyön sekä sosi-aali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Näin mahdollistetaan opiskelijoiden kokonaisvaltaisen tuen saaminen TUVA-koulutuksen aikana. (Opetushallitus, 2024; L 1215/2020.)

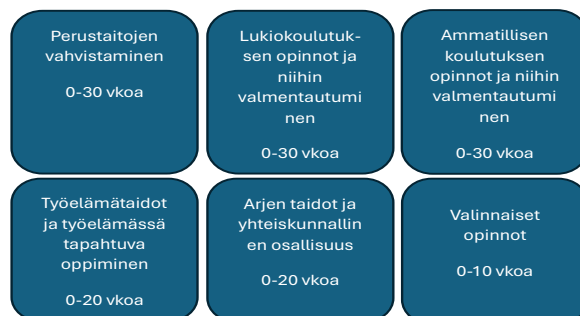
Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen muodostuminen ilmenee Ku- vasta 1. TUVA-koulutukseen sisältyy kaikille yhteinen koulutuksen osa, opiskelu- ja urasuunnittelutaidot. Tämän lisäksi opiskelijat voivat valita valinnaisista koulu- tuksen osista itseään parhaiten palvelevia opintoja. Näitä ovat perustaitojen vah- vistaminen (muun muassa perusopetuksen arvosanojen korotus), lukio-opinnot ja niihin valmentautuminen, ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmen- tautuminen (muun muassa yhteisten tutkinnon osien suorittaminen), työelämätai- dot ja työelämässä tapahtuva oppiminen (esimerkiksi työharjoittelu), arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus sekä valinnaiset opinnot (esimerkiksi hygienia- passi, EA1-kortti, työturvakortti). Opiskelijan omien tavoitteiden ja opiskeluval- miuksien mukaan opetus voidaan järjestää erilaisissa oppimisympäristöissä. (Opetushallitus, 2024.)

Yhteiset opinnot

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA

Valinnaiset opinnot

Kuva 1: Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen muodostuminen (mu-
kaillen Opetushallitus, 2024)

TUVA-koulutuksen ensimmäisenä toimintavuonna (1.8.–31.12.2022) TUVA-
opintoihin osallistui yhteensä 8 055 opiskelijaa. Sen jälkeen opiskelijoiden määrä
on noussut vuosittain. Vuonna 2023 TUVA-opinnot aloitti 16 389 opiskelijaa ja
vuonna 2024 lokakuuhun mennessä opinnot on aloittanut jo 16 998 opiskelijaa.
(Vipunen, i.a.-a.) Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-koulutuksessa oli vuoden
2023 aikana yhteensä 408 opiskelijaa, joista 183 sai opinnoistaan todistuksen ja
lopun jatkoivat opintojaan vuoden 2024 puolella (Vipunen, i.a.-b). Opinnoista
eronneeksi katsottuja oppivelvollisia opiskelijoita vuoden 2023 aikana oli yh-
teensä 22 henkilöä (Jarimatti Kähärä, opetusalanpäällikkö, henkilökohtainen tie-
donanto 2.4.2025).

3 OPISKELUUN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

3.1 Opiskelumotivaatio

Oppiminen on ihmiselle luonnollista. Se liittyy innostukseen ja siitä johtuvaan ha-
luun tehdä jotain. Vaikeuksien voittaminen ja sinnikkyys, selkeä suunta ja vakaat
tavoitteet tukevat motivaatiota. (Päivänsalo, 2020, s. 259.) Motivaatio voidaan
luokitella joko sisäiseksi tai ulkoiseksi. Sisäinen motivaatio teoriana ja tutkimuk-
sen kohteena on itsemääräämisteorian tärkein osa. Sisäinen motivaatio koetaan
mielenkiintoisena, koska varhaisissa tutkimuksissaan Deci (1972) dokumentoi
käyttäytymistä edistävien ulkoisten palkkioiden vaikuttavan heikentävästi sisäi-
seen motivaatioon, huolimatta vastaanottajan mieltymyksistä palkkioon. Sisäinen
motivaatio syntyy ympäristössä, jossa voimme päättää asioista itsenäisesti ja liit-
tyä tavoitteiden saavuttamiseen sekä onnellisuuteen. Oppimiseen liittyvissä tut-
kimuksissa sisäinen motivaatio on liitetty käsitteiden parempaan ymmärtämi-
seen, luovuuteen ja oppimisprosessiin positiivisesti suhtautumiseen. Sisäistä

motivaatiota helpottaa yksilön kokemus omista taidoista ja vuorovaikutuksesta muiden kanssa. (Vasalampi, 2022, s. 25–27.)

Motivaatio on kattotermi kuvaamaan sitä, miksi ajattelemme ja käyttäydymme niin kuin toimimme. Motivaatiota on pidetty osana tunneälyä, joka koostuu innostuksen, itseluottamuksen ja johdonmukaisuuden tunteista. Motivaation syitä on selitetty aikaisemmalla oppimisella, nykyisillä pyrkimyksillä tai tulevaisuuden tavoitteilla. Opiskelijoiden sisäistä motivaatiota voidaan tukea rohkaisemalla heidän uteliaisuuttaan, sitkeyttään, viihtyvyyttä ja itsenäisyyttä. Sisäinen motivaatio ilmenee spontaanisti, eikä sitä voi pakottaa, mutta sitä voidaan kasvattaa. Liian suuri paine voi kuitenkin vaikuttaa haitallisesti tutkimiseen, uteliaisuuteen, luovuuteen ja spontaanisuuteen. Koulussa menestyminen perustuu ensisijaisesti siihen, että opiskelijat pitävät huolta sekä sisäisistä että ulkoisista motivaatiotekijöistä. Sisäiset tekijät eivät kuitenkaan ole vain antoisampia, vaan ne myös helpottavat oppimista ja tulosten saavuttamista. Oppiminen taas vahvistaa sisäistä motivaatiota. Ulkoinen motivaatio puolestaan syntyy halusta tavoitella jotakin, jolloin toimintaa ohjaa yksilön ulkopuolelta saadut bonukset. (McLean, 2003, s. 7–11.) Ulkoisesta motivaatiosta puhutaan, kun motivaatio ei tule itsestämme ja ajatuksistamme vaan ulkopuolelta. Ulkoinen motivaatio syntyy pakottamisen, painostuksen tai muiden instrumentaalisten arvojen kautta. Toiminnan syyt tulevat jostakin muualta kuin itse toiminnasta. (Vasalampi, 2022, s. 25–27.)

Tutkijat ovat havainneet, että opiskelutaitojen kehittyminen voi välillisesti vaikuttaa motivaatioon. Motivaatio lisääntyy, kun henkilö tuntee olevansa kykenevä, pätevä ja kokee menestystä. Uteliaisuus, kiinnostus ja relevanssi lisäävät motivaatiota. Motivaatiota voidaan tukea sitoutumisella, jaetuilla kokemuksilla ja linjauksen luomisella. Tunteet kuten yhteenkuuluvuuden tunne ovat myös motivaatiota lisääviä tekijöitä. Opiskelumotivaatiota voi lisätä ajattelemalla tehtäviä uudesta näkökulmasta ja jakamalla ne selkeisiin, helposti ymmärrettäviin osiin. Opiskelijoiden tulee luoda itselleen tavoitellista, johon he kirjaavat realistisia ja merkityksellisiä tavoitteita. Lista sisältää myös aikarajat toiminnalle. Näillä keinoilla opiskelija voi vahvistaa sisäistä motivaatiotaan. (Päivänsalo, 2020, s. 266–270.)

Motivaatiopolkuja ovat kouluun liittyvät resurssit, kouluvaatimukset ja henkilökohtaiset resurssit. Kouluun liittyviä resursseja voivat olla esimerkiksi sosiaalinen tuki, opettajien tasa-arvoinen kohtelu ja opettajien rohkaisu. Nuorten omat henkilökohtaiset voimavarat, yhteenkuuluvuuden tunne ja hyvä itsetunto lisäävät kouluinnostusta. Resursseilla on tärkeä vaikutus nuorten myönteiseen kehitykseen koulussa. (Salmela-Aro, 2018, s. 27.) Suunnittelemalla opetus selkeäksi voidaan luoda turvallinen ja myönteinen oppimisympäristö edistämään vuorovaikutusta ja tukemaan opiskelijoiden sosiaalista vastuuta (Lerkkanen & Pakarinen, 2018, s. 191).

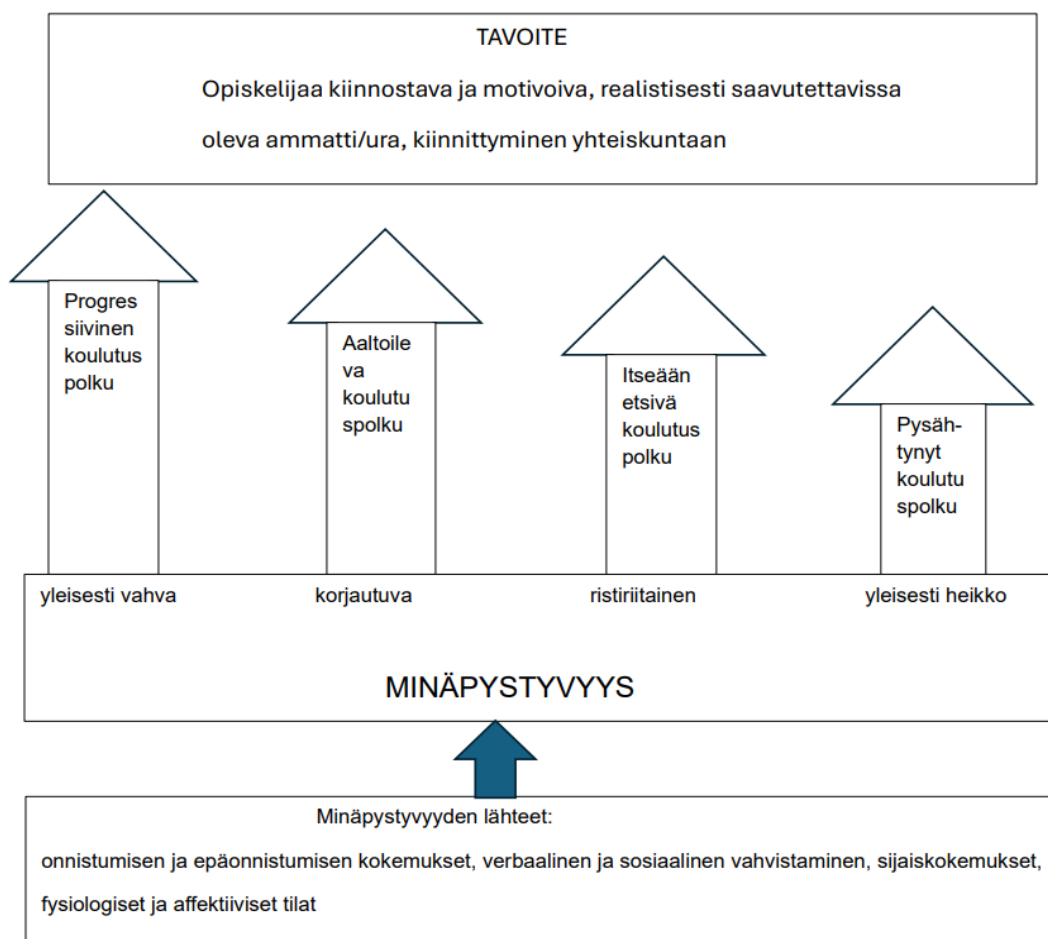
3.2 Minäpystyvyys

Minäpystyvyydellä tarkoitetaan yksilön käsitystä kyvystään ja todennäköisyydestään suorittaa tiettyjä tehtäviä. Minäpystyvyyden tärkeimpinä tekijöinä voidaan pitää henkilön aiempia onnistumis- ja epäonnistumiskokemuksia. Menestys lisää minäpystyvyyttä, kun epäonnistuminen taas heikentää sitä. Minäpystyvyyteen vaikuttavat monet ympäristötekijät, kuten, sukupuoli, terveys, sosiaalinen asema, kulttuuri ja koulutuskokemukset. Nuori henkilö, jolla on korkea itseluottamus, pyrkii todennäköisemmin korkeampaan menestystasoon kuin nuori, jolla on heikko oppimiskyky. (Söderholm, 2017, s. 167–169.)

Hyvän itsetunnon omaavat osaavat ajatella itselleen hyviä ja positiivisia ominaisuuksia, mutta myös tunnistaa heikkoutensa ja kehittämistä vaativat alueet. Hyvä itsetunto suojaa epäonnistumiselta, pettymyksiltä ja helpottaa realististen tavoitteiden asettamista. Ihminen kokee luottavansa itseensä, eikä hänen tarvitse esittää mitään. Hyvä itsetunto antaa myös rohkeutta ja itsenäisyyttä tehdä päätöksiä ja suunnitelmia muista riippumatta. Positiivinen ajattelu ja toiveikkuus liittyvät hyvään itsetuntoon. Optimismi ilmenee elämänilona ja valoisana asenteena elämää kohtaan. Positiivisuus luo luottamusta ja toiveikkuutta sekä auttaa saavuttamaan tavoitteet. (Kosonen, 2017, s. 154–155.)

Mielenkiintoinen ja innostava ammatti sekä ura ovat lähes jokaisen nuoren tavoite. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on useita yksittäisiä reittejä. Kuvio 1

havainnollistaa eri koulutuspolkuja. Samalla kuvio havainnollistaa myös minäpystyvyyden muodostumista ja sen yhteyttä koulutuspolun muodostumiseen. Minäpystyvyydellä ja sen muodostumisella on suuri merkitys nuorten koulutuspolkujen ja elämänkulun muotoutumiseen. (Söderholm, 2017, s. 179–180.)

Kuvio 1. Kokoava malli minäpystyvyyden yhteydestä koulutuspolun muodostumiseen (mukaillen Söderholm, 2017, s. 180.)

Opettajien ja muiden nuorten kanssa työskentelevien tulee pyrkiä vahvistamaan kyvykkyyttä varhaisessa vaiheessa, jotta heikko minäpystyvyys ei johda epäröintiin koulutusvalintojen suhteen ja koulutuksen keskeytyksiin. Oppilaitoksissa pitäisi kiinnittää nykyistä paremmin huomiota onnistumisiin ja epäonnistumisiin ymmärtäen niiden suuren merkityksen minäpystyvyyden muodostamiselle. Tärkeää olisi luoda ja kehittää koulutus- ja arviointimenetelmiä siten, että ne sallisivat epäonnistumisia ja loisivat onnistumisen tunteita kaikille, etenkin niille, jotka eivät ole niitä aiemmillä koulutuspoluilla saaneet. (Söderholm, 2017, s. 179–180.)

Minäpystyvyyttä voi opetella tekemällä suunnitelmia ja työskentelemällä niitä kohti asettamalla keskipitkän aikavälin tavoitteita. Näin toimimalla syntyy onnistumisen kokemuksia, jotka lisäävät kyvykkyyttä ja motivaatiota. Positiivinen ja optimistinen ajattelu ei tarkoita epämiellyttävien asioiden sulkemista pois, vaan toivon, onnellisuuden ja mahdollisuuden näkemistä ympärillään. (Kosonen, 2017, s. 154–155.)

3.3 Opintoihin kiinnittyminen

Käsitettä kouluun kiinnittyminen käytetään kuvaamaan opiskelijoiden, koulunkäyntiin osallistuvien aikuisten sekä opiskeltaviin aiheisiin liittyvää yhteyttä. Kouluun kiinnittymisen käsite on noussut esiin amerikkalaisessa tutkimuksessa, jonka tavoitteena on ollut ehkäistä koulunkäynnin keskeyttäminen. Konsepti sisälsi alusta alkaen erilliset, mutta toisiinsa liittyvät ulottuvuudet. Kiinnittymisen ilmiö on monitasoinen ja sovellettavissa oleva kokonaisuus. Oppilaitokseen kiinnittyminen voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen: toiminnalliseen, kognitiiviseen ja emotionaaliseen. (Virtanen & Pelkonen, 2023, s. 18–21.)

Toiminnallinen kiinnittyminen on opiskelijan näkyvää toimintaa ja sitä on tutkittu eniten. Opiskelija on toiminnallisesti kiinnittynyt, kun hän on yritteliäs, sinnikäs, huolellinen, tekee koulu- ja kotitehtävät, noudattaa oppilaitoksen sääntöjä ja hänellä on opiskeluvälineet oppitunneilla mukanaan. Kognitiivinen kiinnittyminen on pitkäjänteistä sitoutumista opiskeluun, halua oppia ja koulutuksen haasteiden hyväksymistä. Se on myös kunnianhimoisten tavoitteiden asettamista, oppimisprosessin kohdistamista, koulutuksen arvostamista ja tärkeänä pitämistä. Emotionaalinen kiinnittyminen on oppilaan tunnekokemus, joka liittyy kouluun, sen ihmisiin ja oppimisprosessiin. Kun oppilas tuntee hyväksyntää, arvostusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta muiden opiskelijoiden ja koulun työntekijöiden kanssa, hän on emotionaalisesti yhteydessä heihin. (Virtanen & Pelkonen, 2023, s. 18–21.)

Huomioidessa opiskelijan resurssit ja vahvuudet voidaan vaikuttaa yksilön tunteeseen oppilaitokseen kuulumisesta, sosiaaliskulttuuristen piirteiden, kuten normien, moraalien ja tilannekäyttäytymisen ymmärtämisestä sekä välittämiseen,

sympatiaan ja empatiaan muita ihmisiä kohtaan, toteaa Epstein (2004). Tämän takia on tärkeää tunnistaa eri osaamisalueet, luoda onnistumisen kokemuksia, lisätä vastavuoroisuutta muiden kanssa, tukea kykyä käsitellä vastoinkäymisiä ja stressiä sekä edistää sosiaalista, emotionaalista ja akateemista kehitystä. (Sointu ym., 2017, s. 118.)

Välittävä, huolehtiva ja kannustava oppimisyhteisö tukee opiskelijoiden itsenäisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Opiskelijalle syntyy kokemus siitä, että hän pystyy vaikuttamaan omiin mahdollisuuksiinsa ja valintojen tekemiseen. Personoitu oppimissisältö, innostavat tehtävät, aktiviteetit ja materiaalit herättävät oppilaiden kiinnostusta ja lisäävät opiskeluun kiinnittymistä. (Lerikkanen & Pakarinen, 2018, s. 191.)

3.4 Opiskelijan tukeminen

Opiskelijan inspiraatio lähtee ensisijaisesti opiskelijoiden ja opettajien välisestä vuorovaikutuksesta. Opettaja voi keskustella asioista opitun aiheen ja aikaisempien tietojen ja kokemusten kautta. Opettajan oma innostus, lukuisat esimerkit ja erilaiset näkökulmat voivat herättää oppilaiden innostuksen sekä herättää opiskelijan mielenkiinnon kyseiseen aiheeseen. Tällaisessa tapauksessa puhutaan tilannekohtaisesta kiinnostuksesta. Opettaja voi käyttää opiskelijan motivoinnin tukemiseen ulkoisia tai sisäisiä motivaatiotekijöitä. Ulkoisia motivaatiotekijöitä voidaan tukea erilaisilla taulukkoseurannoilla tai palkkiojärjestelmillä, kun taas sisäisiä tekijöitä voidaan vahvistaa tukemalla yksilön valinnanvapautta ja opiskelijan kompetenssia. (Päivänsalo, 2020, s. 275–277.)

Opettaja voi helpottaa opiskelijoiden autonomiakokemusta pyrkimällä ymmärtämään oppilaiden tilannetta, kuuntelemalla heitä ja osallistamalla mukaan koulutusta koskeviin päätöksiin, ja heille voidaan myös antaa vapaus itse säädellä toimintaansa ilman liiallista kontrollia. Opettajan on tärkeää tehdä näkyväksi toiminnan tavoitteet silloin, kun hän asettaa rajoja sekä luo velvoitteita ja vaatimuksia. Opettajan on myös hyvä keskustella opiskelijoiden kanssa, miltä vaatimukset opiskelijoiden mielestä tuntuvat. Opettaja voi tukea ja vahvistaa opiskelijan

motivaatiota luomalla heille onnistumisen kokemuksia, suunnittelemalla oppimisprosessit riittävän vaativiksi ja antamalla säännöllisesti palautetta edistymisestä. (Päivänsalo, 2020, s. 275–277.)

Lämpimät opettaja-oppilassuhteet edistävät opiskelijakeskeistä vuorovaikutusta ja tukevat oppilaiden motivaatiota ja sitoutumista kouluun. Lämpimissä suhteissa opettajat kohtaavat opiskelijat sensitiivisesti, huomaavat opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja osaavat tukea heitä paremmin. Hyvät suhteet opiskelijoiden ja opettajien välillä voivat parantaa merkittävästi oppimista ja sinnikkyyttä koulussa sekä kompensoida perheen, ystävien ja muiden ympäristöjen epäedullisia vaikutuksia. (Lerkanen & Pakarinen, 2018, s. 190.)

Kindermannin (2016) mukaan opettajan ajanmukainen ja laaja tietämys ystäviin liittyvistä mekanismeista ja niiden merkityksestä oppimiselle auttaa opettajaa tunnistamaan ja säätelemään tilanteita ja puuttumaan niihin. Opettaja voi yrittää puuttua opiskelua kohtaan kielteisesti suhtautuvan ystäväryhmän käyttäytymiseen ja luoda oppimistilanteet niin, että antaa heikommallekin opiskelijalle mahdollisuuden suorittaa tehtävänsä edistyneempien opiskelijoiden kanssa. Tarkkailemalla opiskelijoiden välisiä vuorovaikutuksia ja tarvittaessa osallistumalla tilanteisiin, opettaja voi edistää positiivisista opiskelumotivaatiota. (Kiuru, 2018, s. 134–135.)

4 TARKOITUS, TAVOITTEET JA YHTEISTYÖKUMPPANI

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää TUVA-opiskelijoiden opiskelumotivaation vahvistamiseen, tukemiseen ja oppilaitokseen kiinnittymiseen vaikuttavia asioita opiskelijoiden näkökulmasta. Tarkoituksena oli tuottaa opettajille ja muulle opetushenkilöstölle erilaisia keinoja ja vinkkejä opiskelijan motivaation tukemiseksi ja kouluun kiinnittymisen tueksi.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa TUVA-opiskelijoiden opiskelumotivaatiota, opintoihin kiinnittymistä ja kuinka koulun aikuiset, mukaan lukien opettajat, ohjaajat ja opiskeluhuollon henkilökunta, voisivat tukea ja motivoida opiskelijoita opintojen aikana. Tavoitteena oli myös selvittää, mitkä asiat nuoria itseään motivoivat opiskelujen suhteen. Tutkimuksesta saadut tulokset auttavat opettajia ja muuta opetushenkilöstöä kiinnittämään huomioita opiskelijoiden oppilaitokseen kiinnittymisessä ja sitä kautta tukemaan motivaation ylläpitämisessä. Tutkimuskysymysten avulla selvitimme monia asioita, ne toimivat pohjana ja auttoivat meitä määrittelemään tutkimuksen laajuuden ja loivat pohjan strukturoidulle tutkimukselle.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat

1. Mitkä asiat motivoivat oppivelvollisuusikäisiä nuoria suorittamaan TUVA-opinnot?
2. Millä tavoin opetushenkilöstö voisi tukea nuoria motivaation ylläpitämisessä ja oppilaitokseen kiinnittymisessä?

Opinnäytetyön yhteistyötahona oli Koulutuskeskus Salpaus Päijät-Hämeestä. Salpaus on monialainen oppilaitos, joka palvelee nuoria ja aikuisia opiskelijoita sekä työelämää Päijät-Hämeessä. Koulutuskeskus Salpaus Kuntayhtymä hallinnoi ja koordinoi ammatillista koulutusta sekä oppisopimuskoulutusta jäsenkaupunkiansa Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Kuhmoisten, Kärkölan, Lahden, Orimattilan, Padasjoen, Pertunmaan ja Sysmän puolesta. Koulutuskeskuksella on viisi fyysistä kampusta ja e-kampus. Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-koulutus jakautuu kahteen toimipisteeseen; Lahteen ja Heinolaan. Kuntayhtymä toimii koulutuksen järjestäjänä lain mukaisesti.

Käytännössä Koulutuskeskus Salpaus tarjoaa toisen asteen ammatillista koulutusta, täydennys- ja jatkokoulutusta, toimii aikuiskoulutuskeskuksena, harjoittaa koulutukseen liittyvää maksullista palvelutoimintaa sekä osallistuu alueellisen ja kaupallisen toiminnan kehittämiseen liittyvään projektitoimintaan. (Koulutuskeskus Salpaus, i.a.) Opetusalanpäällikkö Jarimatti Kähärän (henkilökohtainen tiedonanto 17.12.2024) mukaan, Salpauksessa on tällä hetkellä yhteensä 11 TUVA-ryhmää, joista viisi on tarkoitettu oppivelvollisuusikäisille, neljä maahanmuuttajille

ja kaksi aikuisille. Opinnäytetyön kohderyhmänä oli osa Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-ryhmien oppivelvollisuusikäisistä opiskelijoista.

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisella kartoittavalla tutkimuksella. Laadullisessa tutkimuksessa ei muodosteta sisäisesti yhtenäistä tutkimusotosta, vaan se koostuu erilaisista menetelmistä ja tutkimusperinteistä, joilla kaikilla on erilaisia oletuksia todellisuuden luonteesta ja sen analysointimenetelmistä. Laadullisen tutkimuksen aiheena on yhteiskunnallisesti merkittävä kysymys. Tutkittavaa ilmiötä voidaan kuvata monella tapaa, ja jokaisella kuvauksella on vaikutusta kuvattavan ihmisen elämään. Kvalitatiivista aineistoa hyödyntäessä käytetään tutkimusmateriaalina kokemusperäisiä materiaaleja, jotka voivat olla keskusteluja, haastatteluja, havaintopäiväkirjoja, kuvia tai paikkoja. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulokset eivät yleensä perustu siihen, kuinka paljon haastateltavat puhuvat tietystä aiheesta tai kuinka paljon tietystä aiheesta on kirjoitettu. (Juhila, 2021a.)

Koska kvalitatiivinen tutkimus on käsitteellisesti herkkää, on materiaalin hankintavaiheessa syytä pitää mielessä, että käsitteet, joita tutkija pyrkii tutkimaan, voivat ohjata hänen havaintojaan. Tutkijan aiempi ymmärrys vaikuttaa myös siihen, mitä tutkija havaitsee ja mitä materiaalia kerätään. Aineistonkeruun ydin laadullisessa tutkimuksessa ei ole puhtaasti tiedon hankintaa, vaan vuorovaikutusta tutkimukseen liittyvien ihmisten kanssa. Laadullisen tiedon kerääminen on tavoitteellista toimintaa, ja tutkimuksen tavoitteet vaikuttavat siihen, mitä aineistoa tutkija käyttää, miten dataa tulkitaan ja miten tutkittavien sanoja ymmärretään. (Puusa & Juuti, 2020, s. 101.)

Opinnäytetyössä käytettiin menetelminä teemahaastattelua ja yhdessä kirjoittamista. Haastattelut ovat yksi yleisimmin käytetyistä tiedonkeruumenetelmistä. Haastattelun aikana tutkija ja haastateltava keskustelevat enemmän tai vähemmän jäsennellysti haastattelutyypin mukaan. Haastattelun idea perustuu siihen,

että jos haluaa tietää ihmisten elämästä, on viisasta kysyä asioita ihmisiltä itseltään. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.) Teemahaastattelussa aloitetaan esivalittujen aiheiden ja aihetta selventävien kysymysten sarjalla. Keskitytään siihen, miten ihmiset ymmärtävät asioita ja mitä merkityksiä he antavat asioille. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Tämä menetelmä valittiin, koska on tärkeää saada nuorten oma ääni kuuluviin. Aihepiirit mietittiin etukäteen teemoittain, jotta haastattelukysymyksillä (Liite 1) saataisiin vastauksia opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin.

Teemahaastattelua käytetään erilaisten ilmiöiden tutkimiseen. Teemahaastattelut perustuvat olettamukseen, että henkilön kaikkia kokemuksia, uskomuksia ja ajatuksenkulkua voidaan tutkia teemoittelun avulla siten, että korostetaan yksilöiden elämismaailmaa ja subjektiivisia havaintoja. Lähtökohtaisesti haastattelu on vapaasti muotoiltu ja mukautumiskykyinen menetelmä. Teemojen pohtiminen ennakoon ei tarkoita kysymysten esittämistä loogisessa järjestyksessä suunnitelman mukaan, vaan kannustetaan tutkittavaa puhumaan vapaasti aihepiiri huomioiden. Haastattelujen onnistumisen kannalta on ratkaisevaa, että tutkijalla on hyvä käsitys tutkittavan ilmiön ydinelementeistä, siihen mahdollisesti vaikuttavista tekijöistä ja ilmiöstä kokonaisuutena. Ennalta harkittu haastattelukehys antaa haastattelulle luonteen ja auttaa varmistamaan, että tutkija saa oleellista tietoa tutkimuksen tarkoituksen ja tutkimuskysymyksen näkökulmasta ja, että keskustelussa keskitytään tutkimuksen kannalta oikeisiin ja ongelman kannalta keskeisiin kysymyksiin. Aiheen valinnan tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman paljon materiaalia, jotta tutkija voi selittää sitä teorian avulla. (Puusa, 2020, s. 112–113.)

Yhteiskirjoitus on kahden tai useamman ihmisen kirjoitusmenetelmä. Tavoitteena on tuottaa tekstiä omin sanoin. Kirjoittaminen yhdessä on parhaassa tapauksessa viihdyttävä ja hyödyllinen prosessi, joka ottaa huomioon eri kirjoittajien näkökulmia ja kykyjä. Yhdessä kirjoittamisessa tärkeintä on löytää tehokkaita kirjoitusmenetelmiä. Loppuvaiheessa on kiinnitettävä huomiota kirjoituksen kielelliseen ja ilmaisulliseen johdonmukaisuuteen. (Alavaikko ym., 2020, luku Yhdessä kirjoittaminen.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa erityyppiset haastattelut ovat yleisimpiä menetelmiä tutkimusdatan keräämiseen. Haastattelua voidaan pitää keskusteluna, jolla on ennalta määrätty tavoite; se tapahtuu tutkijan aloitteesta ja on siten tietyssä mielessä hänen johtamansa. Menetelmänä haastattelu keskittyy tietoisuuden ja pohdiskelun sisältöön, tavoitteena kerätä materiaalia, josta voidaan tehdä uskottavia johtopäätöksiä tutkittavasta ilmiöstä. Systemaattisen haastattelun hyöty on, että haastatteluun voidaan valita henkilöitä, joille aiheet ovat jo tuttuja tai joilla on aikaisempaa kokemusta ilmiöstä. Haastattelua pidetään myös monipuolisena menetelmänä, koska tutkijalle on sallittua pyytää haastateltavaa laajentamaan tai selventämään sanomaansa. (Puusa, 2020, s. 103–107.)

6 AINEISTON KERUU, AINEISTO JA SEN ANALYYSI

Tutkimusta varten aineistoa kerättiin haastattelemalla seitsemää Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-koulutuksessa opiskelevaa oppivelvollista nuorta. Haastattelun avulla saatiin opiskelijoilta asiallisempia ja yksityiskohtaisempia vastauksia kuin kirjallisella kyselyllä. Anonyymissa kirjallisessa kyselyssä opiskelijoilla on matalampi kynnyks kirjoittaa vastauksiin asiattomuuksia, vastata hyvin lyhyesti tai jättää kokonaan vastaamatta.

Aineistoa kerättiin teemahaastattelun avulla helmikuun 2025 alussa, kahtena eri päivänä. Ensimmäisenä päivänä haastattelut pidettiin Koulutuskeskus Salpauksen Lahden toimipisteellä, jossa haastateltavina oli neljä nuorta. Toinen haastattelupäivä pidettiin Koulutuskeskus Salpauksen Heinolan toimipisteellä, jossa haastateltavina oli kolme nuorta. Haastattelut suoritettiin yksilöhaastatteluina. Haastatteluissa ei kerätty nuorista mitään taustatietoja. Haastatteluiden tarkoituksena oli herättää opiskelijoiden kanssa keskustelua siitä, mitä juuri he kaipasivat opintoja tukemaan ja miten he haluaisivat opettajien ja muun opetushenkilöstön auttavan motivaation ylläpitämisessä. Molemmassa toimipisteissä käytössä oli yksi opetustila, jossa haastattelut suoritettiin rauhassa. Lahden toimipisteessä

opettajat olivat etukäteen valinneet sopivat nuoret haastatteluun, kun taas Heino-lassa nuoret tulivat haastatteluun kutsuttuina.

Ennen haastattelua nuorille kerrottiin opinnäytetyön aiheesta. Nuorille kerrottiin myös, että haastattelut nauhoitetaan ja hävitetään heti litteroinnin jälkeen. Lisäksi nuorille kerrottiin, että haastattelusta saatuja vastauksia käytetään ainoastaan opinnäytetyöhön ja vastaukset analysoidaan niin, ettei niistä voi tunnistaa yksittäistä opiskelijaa. Haastatteluissa nuorille esitettiin 10 etukäteen laadittua kysymystä (Liite 1).

Jokaisen haastattelun tekemiseen varattiin aikaa noin 30 minuuttia. Haastattelut äänitettiin iPhone-puhelimen sanelimella. Haastatteluissa oli mukana haastattelukysymykset (Liite 1) tulostettuna paperille. Haastatteluiden kesto vaihteli 04.43 minuutista 12.34 minuuttiin. Kokonaisuudessaan tallennettua aineistoa kertyi 52.06 minuuttia. Aineisto litteroitiin eli kirjoitettiin puhtaaksi Word-asiakirjaan mahdollisimman tarkasti sanasta sanaan. Litteroitua aineistoa kertyi yhdeksän A4 -sivua, fonttikokona 11, riviväli 1,5.

Opinnäytetyön aineiston analyysin menetelmänä käytettiin teemoittelua. Sen avulla saatiin selville tutkimuksen kannalta keskeiset asiat. Teemoittelussa aineistosta nostetaan esiin tutkimuksen kannalta keskeisiä asiakokonaisuuksia ja usein esiintyviä tyypillisiä piirteitä. (Juhila, 2021b.)

1. tavoitteet TUVA-vuodelle (1–2)
2. opintoja hidastavat ja estävät asiat (3–4)
3. opiskelijoita motivoivat asiat (5–6)
4. miten koulu voi auttaa motivaatiossa (7–8)
5. vahvuuksien huomioiminen opintojen aikana (9–10).

Aineiston analyysin tavoitteena on kuvata, selittää ja ymmärtää tutkimuksen kohteena oleva ilmiö (Puusa & Juuti, 2020, s. 143). Tutkimusraportissa näytteet ja lainaukset liittyvät tyypillisesti aiheiden käsittelyyn. Aineiston kohtien tarkoituksena on tarjota aihetta havainnollistavia esimerkkejä ja antaa lukijalle todisteita siitä, että tutkijalla on ollut aineistoa analyysinsä perustana ja että materiaali on

antanut vihjeitä näiden teemojen luomiseen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.) Opinnäytetyön teemat muodostuivat haastattelukysymysten perusteella.

7 TULOKSET

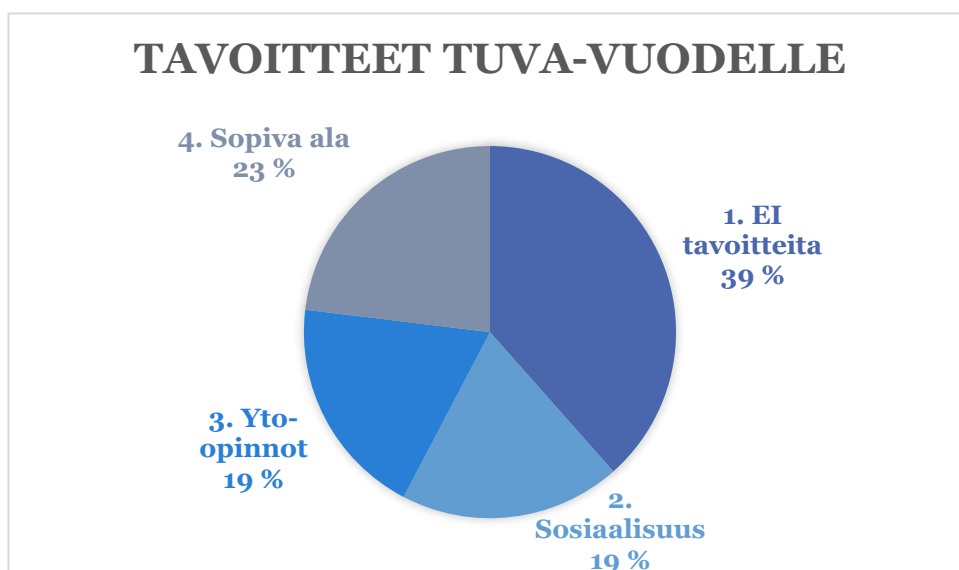
7.1 Tavoitteet TUVA-vuodelle

Lähes kaikki haastateltavat olivat ennen TUVA-opintoja opiskelleet ammattiopistossa tutkintoon johtavissa perustutkinnoissa. Näiden opintojen aikana haastateltavat olivat huomanneet, ettei kyseinen ala heitä kiinnosta tai opinnot eivät ole siellä muutoin edenneet henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman, HOKS:n mukaisesti, ja sen vuoksi he ovat hakeutuneet TUVA:lle opiskelemaan. Yksi haastateltava oli päätenyt TUVA:lle sen vuoksi, ettei ollut päässyt haluamalleen alalle opiskelemaan.

Joo mä opiskelen tuvalla. Öö, mä opiskelin aikasemmin toisella alalla ja sit mä vaihoin sieltä, kun se ei ollut ihan mun ala. Sit mä olin silloin et mä en oikein tiää mihin mä haen, niin tää oli silloin et täällä pystyy miettii sitä ja pystyy edistää opintoja. (H1)

No mä en tiää mille alalle mennä opiskelee. (H3)

Tavoitteet TUVA-vuodelle olivat haastateltavilla moninaisia. Moni haastateltavista toivoi löytävänsä itselleen sopivan alan TUVA-vuoden aikana. Osalla tavoitteena on saada YTO-opintoja (yhteiset tutkinnon osat) suoritettua ja sen myötä edistettyä tulevia ammatillisia perusopintoja. Yhdellä haastateltavalla tavoitteena on lisätä sosiaalista kanssakäymistä ihmisten kanssa ja, että ylipäättään pystyy kulkemaan paikoissa, joissa on paljon ihmisiä. (Kuvio 2.)

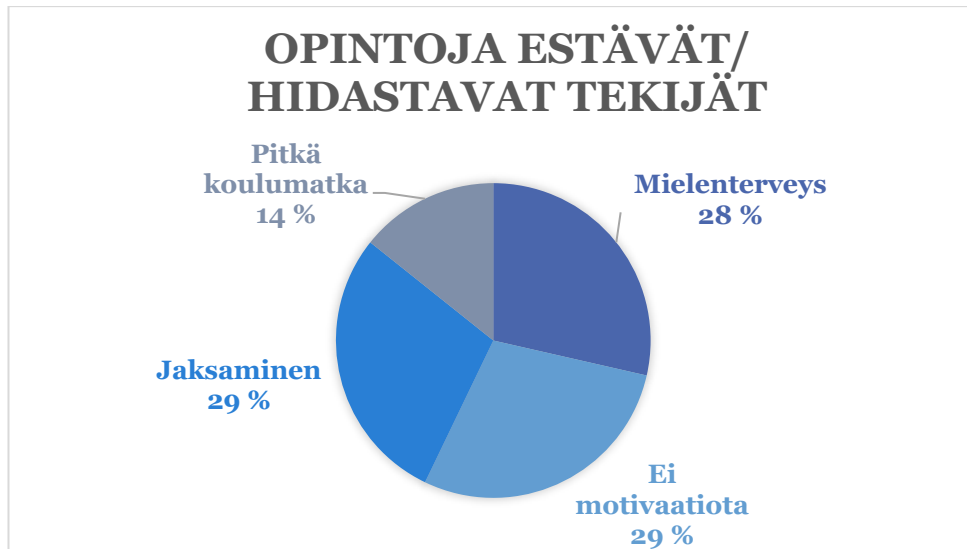
Kuvio 2.

Öö, mä pari sellasta tavotetta, et mä saisin niinku just edistetty mun opintoja ja sit auttais seuraavan alan opiskelussa. (H1)

No mä oon täs nyt kesää asti nii tota käyvä mahdollisimman laajasti semmosii työharjotteluita mitkä ees vähä niinku kiinnostaa nii saa ees vähä nähä millast se on. (H2)

7.2 Opintoja hidastavat ja estävät asiat

Haastattelujen vastauksia läpi käydessä suurimpana esteenä ja hidastavana tekijänä opinnoista suoriutumiselle oli opiskelijan oma jaksaminen ja mielenterveyden haasteet. Opiskelijoiden jaksamiseen vaikuttivat esimerkiksi koulumatkan pituus ja sen myötä matkustamiseen liittyvä uupumus. Myös yleinen motivaation puute oli opintoja hidastava tekijä. Motivaation puute saattoi johtua joko välinpitämättömyydestä ja esimerkiksi siitä, että on tehnyt ammatillisissa perusopinnoissa ollessaan jo samoja tehtäviä mitä nyt TUVA:llakin tehdään. (Kuvio 3.)

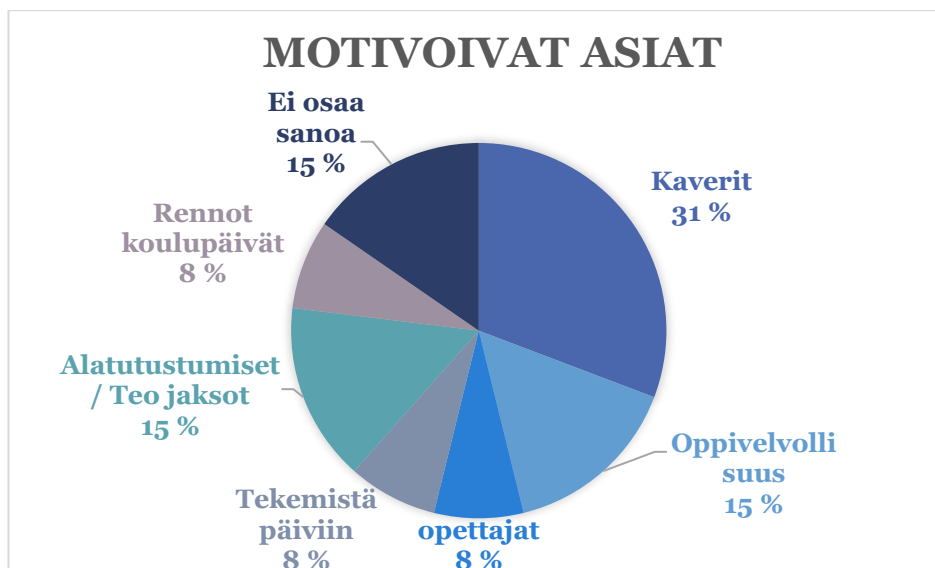
Kuvio 3.

Kyl mä koen, et mullakin on toi mielen-terveys just ollu ongelmana täs koulunkäynnissä. (H1)

No, ehkä sellai oma jaksaminen. Niinku ylipäättänsä, et jaksaa mennä tunnille ja tehdä tai olla siellä. Mul on vähä sellast turhaa istumista vaan, kun mä olin tehny niinku kaikki noi kurssit jo. Ja sit mä joudun vaa niinku vähä istumaan ja tehdä vähä sellast turhaa työtä, ni vähä sillee et jaksans mä vaa mennä tonne istumaa ja sillee. (H2)

7.3 Opiskelijoita motivoivat asiat

Nuoret kertoivat monia erilaisia asioita, jotka motivoivat TUVA:lla. Toisille koulussa olevat kaverit toimivat motivaation lähteenä, ja toisille se, että on päivisin jotain tekemistä. Muutama haastateltava koki, että heidän ainoa syy ja motivaatio opiskella on oppivelvollisuus, eli käyvät koulussa vain koska on pakko. Myös tulevaisuuden ajattelu toimi motivoivana tekijänä (haluaa koulutuksen, koska ei halua olla työtön). Alatutustumiset ja työharjoittelut koettiin opiskelumotivaatiota ylläpitäviksi asioiksi, sillä niiden avulla voi löytää mielenkiintoisen alan, jonne haiketa opiskelemaan. Hyvät opettajat, lyhyet ja rennot koulupäivät olivat myös motivoivia tekijöitä. (Kuvio 4.)

Kuvio 4.

No varmaan se, et mä saisin koulutuksen suoritettua, se ois se. Mä en halua olla työtön. (H6)

Hmm, no siis kaverit ja sitte on jotain tekemistä päivällä. Muutenhan mä vaan röhnöttäisin kotona, kiva kun on jotain tekemistä. (H7)

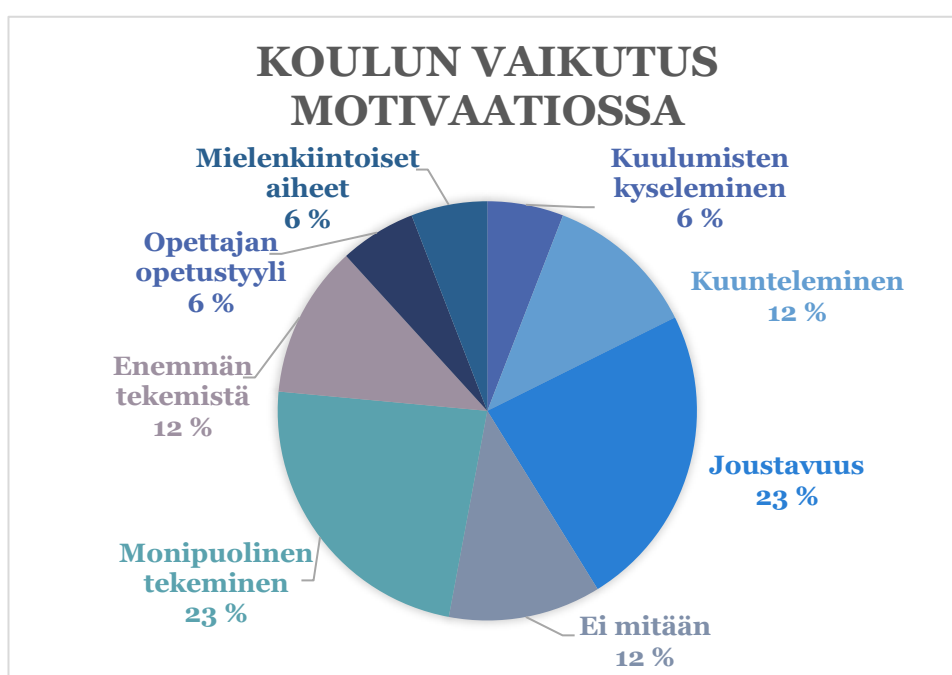
7.4 Miten koulu voi auttaa motivaatiossa?

Haastateltavat eivät oikein osanneet kertoa, miten oppilaitoksen aikuiset voisivat heitä tukea enemmän motivaation parantamisessa tai sen ylläpitämisessä. Se, että opettajat kyselisivät opiskelijoilta kuulumisia, koettiin tärkeäksi motivaation kannalta. Myös opiskelijan kuunteleminen ja joustavuus koettiin motivaatiota ylläpitäväksi asiaksi. Yksi haastateltava toivoi, että opettajat eivät soittaisi perään, jos on pois koulusta. Yksi haastateltava oli lisäksi sitä mieltä, että opettajat ja muut koulun aikuiset eivät voi tehdä mitään, vaan opiskelijan tulisi itse löytää motivaatio opiskelua kohtaan.

No yleensä aineski tulee sellane heti, et ne kyselee kuulumisia, se auttaa tosi paljon, jos kyselee vaik et, miten on vaikka viikko menny. (H1)

No, ei varmaan mitää, mun pitäs ite motivoituu. (H6)

Oppituntien mielekkyyttä kysyessämme lähes kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että monipuolinen tekeminen tekee oppitunneista mielenkiintoisia. (Kuvio 5.) Vastauksissa toivottiin enemmän tekemistä, vähemmän paikallaan istumista ja kuuntelemista. Erilaisesta tekemisestä tuotiin esiin esimerkiksi ruoanlaitto, puukäsityöt ja ryhmätöiden tekeminen. Myös erilaisten videoiden katselu ja Kahoot -pelit mainittiin mielekkäänä tekemisenä. Yleisesti toivottiin joustavuutta oppitunteihin ja niiden aikatauluihin. Taukoja haluttaisiin pitää silloin, kun opiskelijat toivovat. Yksi haastateltava koki oppituntien aiheet mielenkiintoisiksi ja sen, miten opettaja kyseisen aiheen opettaa.

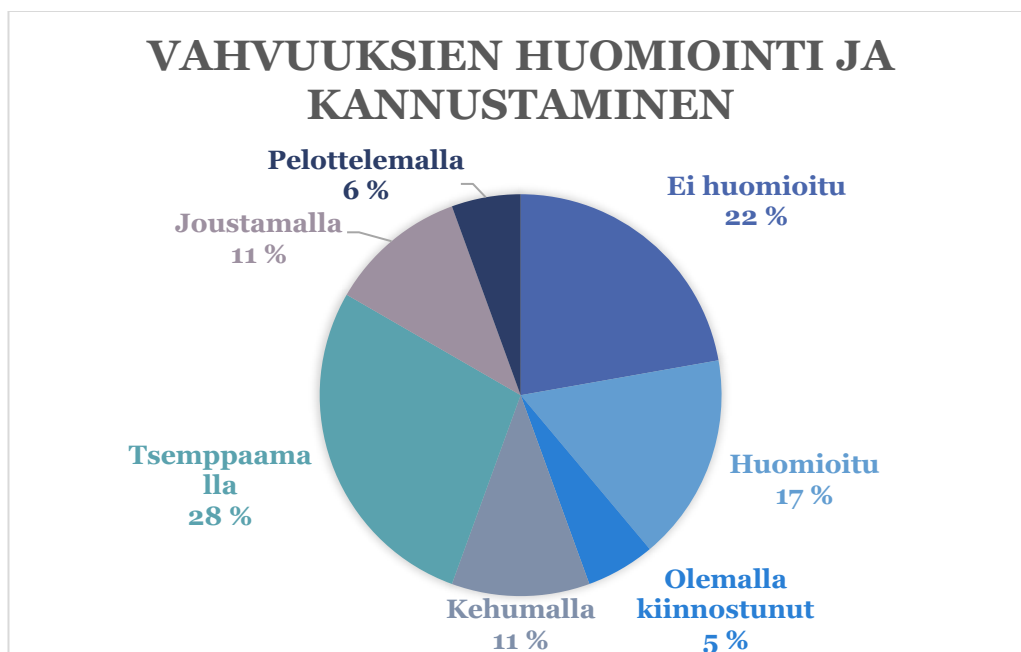
Kuvio 5.

No me vaihdellaan välillä tiiätsä onks teoriaa vai tehäänks me enemmän jotain ja sit opettajalle voi sanoo et pidetääks joku tauko tai happihyppely tai tehä jotaa. Yleensä opettaja on aina ollu sillee et voidaan. Ja jos keskittyminen oppitunnilla pysyy, niin saa vaik piirtää samalla tai tehä jotain omaa siinä samalla, jos pystyy, keskittyy paremmin tai jotai. (H7.)

7.5 Vahvuuksien huomioiminen opintojen aikana

Hyvin moni haastateltava sanoi, ettei heidän vahvuuksiaan ole otettu huomioon opintojen aikana. Opintojen alussa on tehty vahvuustesti, mutta asia on sitten

jäänyt siihen. Muutama haastateltava koki, että heidän vahvuuksiaan on huomioitu esimerkiksi pyytämällä opiskelijaa piirtämään jokin juliste tai joku muu vastaava johonkin tilaisuuteen. (Kuvio 6.)

Kuvio 6.

Kyl mä koen et mun vahvuuksia on otettu hyvin huomioon täällä. (H1)

Ei oikeen, ei. (H4)

Ei varmaan, nii siin vissiin oli jotkut testit alkuvuonna. (H3)

Opinnoissa haastateltavia kannustavat lähinnä kaverit ja perheet. Kannustaminen tapahtuu suurimmaksi osaksi sanallisesti, esimerkiksi kysymällä miten koulussa menee tai kehumalla suorituksia. Kaverit kannustavat lähinnä houkuttelemalla ja tsemppaamalla tulemaan kouluun. Erästä haastateltavaa on kannustanut opettaja joustamalla opiskeluun liittyvissä asioissa, mikäli opiskelijalla on ollut haasteita oman jaksamisen kanssa. Myös hieman negatiivisempaa motivointia oli muutaman kohdalla käytetty. Oli peloteltu sanomalla, että on pakko käydä TUVA:lla, muuten ei saa töitä tulevaisuudessa.

Ihan vaan,et on pakko käydä. (H6)

No kyl mua on kannustettu, mut mä en nyt osaa sanoa miten. Tai sillee, on just on oltu sillee että niinku, niinku yritä jaksaa ja niinku on joustettu ja sitte. En mä osaa oikein vastaa tohon. (H2)

Ei, mua on peloteltu...sanottu, et jos en tuu tänne niin en saa töitä. (H5)

8 EETTISET NÄKÖKULMAT JA LUOTETTAVUUS

Tutkimusetiikka tarkoittaa tiettyjen periaatteiden, sääntöjen ja normien noudattamista tutkimusta tehdessä (Kallinen & Pirskanen, 2022, luku Lasten ja nuorten tutkimushaastattelun eettisyys). Yleisesti ottaen tutkimuksen eettiset periaatteet edellyttävät, että tutkimusta tehdään ihmisarvoa kunnioittaen, yksityisyyttä, itsenäisyyttä sekä muita niihin liittyviä oikeuksia kunnioittaen. Tutkimuksen etiikka ja perusarvot ovat halu luoda uutta, oleellista tietoa asioista, joita ei vielä tunneta. (Vuori, 2021.) Tutkimuksen aikana jokaisen haastatteluun osallistuneen nuoren yksityisyyttä kunnioitettiin ja haastateltavan mahdolliset sosiaaliset haasteet otettiin huomioon.

Opinnäytetyössä huomioitiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimat hyvän tieteellisen käytännön perusperiaatteet, joita ovat rehellisyys, luotettavuus, arvostus ja vastuunkanto (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023, s. 11). Opinnäytetyön tekijät työskentelevät nuorten parissa, joten tätä kokemusta hyödynnettiin haastattelukysymyksiä laadittaessa. Kuitenkaan työkokemuksen mukana tuomat ennakoasenteet eivät näkyneet haastattelun aikana nuoria kohtaan tai haastattelutulosten analysoinnissa. Opinnäytetyön luotettavuuden ja rehellisyyden varmistamiseksi käytettiin mahdollisimman ajankohtaisia, monipuolisia ja luotettavia lähteitä sekä huomioitiin viitteiden ja lähteiden oikeaoppinen merkitseminen.

Laadukas tieteellinen käytäntö edellyttää tarvittavien tutkimuslupien hankkimista (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023, s. 14). Tieteelliseen tutkimukseen tarvittavista luvista huolehdittiin hakemalla tutkimuslupa Koulutuskeskus

Salpaukselta ennen aineiston keräämistä. Tutkimusluvan myönsi Koulutuskeskus Salpauksen Yritys- ja työelämäpalveluiden johtaja Henna Erkamo 26.11.2024. Tutkimuslupa sisälsi tietoa tutkimuksesta, kerättävän aineiston toteutustavan, sitoutumisen salassapitosäädöksiin ja selvityksen tutkimusaineiston säilyttämisestä ja hävittämisestä. Tutkimusluvassa oli myös sitoumus, ettei tutkimuksen tietoja käytetä muuhun kuin kyseiseen tutkimukseen ja, että valmis tutkimusraportti toimitetaan Koulutuskeskus Salpaukselle. Aineistojen omistus- ja käyttöoikeuksista, käsittelystä sekä säilyttämisestä vastaavat opinnäytetyöntekijät.

Tutkimuksen aikana varmistettiin, että haastateltaville ei aiheutunut tutkimukseen osallistumisesta haittaa noudattamalla tietosuojalainsäädäntöä sekä huolehtimalla haastateltavien anonymiteetistä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023, s. 13.) Haastateltavilta ei kysytty mitään tietoja, joista heidän henkilöllisyytensä olisi tunnistettavissa. Opinnäytetyössä käytettiin haastateltavista nimeä H1, H2 ja niin edelleen. Näin ollen kukaan ei voi tunnistaa kenestä haastateltavasta on kyse tuloksia lukiessa.

Etukäteen lähetetyillä sähköpostiviestillä pyydettiin Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-ryhmien vastuuopettajia valitsemaan haastatteluun soveltuvat opiskelijat (Liite 2). Koulutuskeskus Salpauksen Lahden toimipisteen TUVA-opettajat olivat valikoineet sopivat opiskelijat haastatteluun, ja tämä oli opinnäytetyön eettisyyden kannalta positiivinen asia. Opetushenkilöstö tuntee hyvin opiskelijoiden elämäntilanteet ja he arvioivat, kenen on eettisesti kestäväää osallistua haastatteluun ja kenen ei (Kallinen & Pirskanen, 2022, luku Lasten ja nuorten tutkimushaastattelun eettisyys). Heinolan toimipisteellä opettaja ei ollut etukäteen valinnut haastateltavia, vaan nuoret tulivat haastatteluun pyynnöstä. Nuorten mahdollisuuksia ja kykyjä osallistua haastatteluun arvioitiin työkokemuksen tuoman ammattitaidon avulla.

Koska haastateltavat olivat yli 15-vuotiaita, heidän oma suostumuksensa haastatteluun osallistumiseen oli riittävä. Huoltajia informoitiin opinnäytetyöstä sekä siihen liittyvästä haastattelusta. (Kallinen & Pirskanen, 2022, luku Lasten ja nuorten tutkimushaastattelun eettisyys). Huoltajille lähetettiin ennen haastattelua

opettajan välityksellä Wilma-viesti, jossa kerrottiin opinnäytetyön aiheesta, sen tarkoituksesta ja tavoitteesta (Liite 3). Haastatteluun osallistuvien nuorten itsemääräämisoikeutta kunnioitettiin kertomalla heille haastatteluun osallistumisen olevan täysin vapaaehtoista ja haastattelun voi keskeyttää missä vaiheessa vain.

Haastattelut suoritettiin Koulutuskeskus Salpauksen kahdessa eri toimipisteessä, Lahdessa ja Heinolassa. Haastatteluun osallistui seitsemän nuorta, joten tuloksia ei voi yleistää koskemaan kaikkia TUVA-toimijoita, mutta tulokset tarjoavat silti arvokasta tietoa aiheesta. Tulosten pieni määrä aiheuttaa kuitenkin haasteita tutkimuksen luotettavuuteen.

Eettisyydellä tarkoitetaan, että tutkijat noudattavat aina tutkimusta tehdessään eettisiä periaatteita. Lisäksi tutkimuksen tulee pyrkiä tuomaan hyötyä tutkimuksen kohteille. Tutkimus ei saa vaarantaa missään vaiheessa tutkittavien elämää, varsinkaan tutkimuksen keskittyessä kipeään aiheeseen. Sen vuoksi tutkimus ei saa aiheuttaa haittaa tutkittaville tai muille tutkimukseen liittyville osapuolille. (Puusa & Juuti, 2020, s. 175.)

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Oppimisprosessiin ja oppimisvalmiuteen tiedetään liittyvän erilaisia tekijöitä. Näitä ovat muun muassa kognitiiviset kyvyt, motivaatio, kouluun sitoutuminen, minäpystyvyys ja muut asiaan liittyvät tekijät, kuten perheen ja koulun ilmapiiri sekä henkilön yksilölliset ominaisuudet. Haastattelun tuloksista selviää, että opiskelijoilla on erilaisia tavoitteita TUVA-vuodelle. Muutamat haluavat korottaa perusopetuksen arvosanoja, pohtia omaa alaa ja jotkut eivät olleet asettaneet mitään tavoitteita.

Opiskelumotivaation ja minäpystyvyyden vaikutukset opiskeluun ovat merkityksellisiä ja laaja-alaisia, ja ne vaikuttavat sekä opinnoista suoriutumiseen että

oppimiskokemuksiin. Näiden käsitteiden välisten vuorovaikutusten ymmärtäminen on tärkeää sekä opiskelijoille että opettajille, sillä molemmilla on merkittävä vaikutus opinnoissa menestymiseen ja opintojen keston. Opiskelumotivaatio voi olla sisäistä tai ulkoista, ja se innostaa yksilöä osallistumaan oppimisprosessiin. Se sisältää useita näkökulmia, mukaan lukien henkilökohtaiset mieltymykset, tavoitteet, arvot ja aiheen tärkeyden. Sisäinen motivaatio on tyypillisesti voimakkaampi ja kestävämpi kuin ulkoinen motivaatio. Tämä johtuu sisäisistä palkkioista, kuten arvosanoista tai muiden hyväksynnästä.

Vastauksista ilmenee myös, että motivaation laskemiseen vaikutti muun muassa nuoren oma jaksaminen. Aiemmat kokemukset voidaan mainita merkittävimminä minäpystyvyyden tekijöinä. Menestys lisää itsetehokkuutta, kun taas epäonnistuminen vähentää sitä. Itsetehokkuuteen voivat vaikuttaa myös monet ympäristötekijät. Esimerkki tällaisesta tekijästä voisi olla, että henkilö, jolla on hyvä itsevarmuus varhaisessa iässä, pyrkii paljon todennäköisemmin saavuttamaan tasonsa, kuin henkilö, jolla on oppimisen kanssa haasteita. (Söderholm, 2017, s. 167–169.) Minäpystyvyys vaikuttaa siis myös siihen, millaiset tavoitteet opiskelija asettaa itselleen TUVA-koulutuksessa.

Tunneside syntyy, kun opiskelija tuntee olevansa oikeassa paikassa ja oppilaitoksen opiskelijoiden ja henkilökunnan hyväksymä. Näistä oletuksista tulee hänen tunnesiteensä tärkein osa. (Virtanen & Pelkonen, 2023, s. 18–21.) Haastattelun vastauksissa ystävien merkitys korostuu motivaatiotekijöistä puhuttaessa. Ystävyydellä on iso merkitys ja rooli teini-iässä, joten yhteistyön merkitys TUVA-koulutuksessa on vieläkin tärkeämpää. Ystävyysuhteet vaikuttavat jokaisen opiskelijan oppimiskokemukseen ja opiskelumotivaatioon, lisäksi niillä on vaikutus kouluympäristöön kiinnittymiselle. Ystävät motivoivat sitoutumaan ja saavuttamaan opiskelulle asetettuja tavoitteita.

Opettajan toiminnalla, opetusmenetelmillä ja vuorovaikutuksella on merkittävä rooli luokan ilmapiirin muodostumisessa ja oppilaiden motivaation synnyssä, kasvussa ja ylläpitämisessä. (Salmela-aro, 2018, s.17). Lämpimät opettaja-oppilasuhteet helpottavat opiskelijälähtöistä vuorovaikutusta ja edistävät opiskelijoiden motivaatiota ja sitoutumista kouluun. Positiivisissa suhteissa opettajat ovat

herkkiä tunnistamaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja osaavat auttaa heitä tehokkaammin. Suunnittelemalla opetus selkeäksi voidaan luoda turvallinen ja myönteinen oppimisympäristö edistämään vuorovaikutusta ja tukemaan opiskelijoiden sosiaalista vastuuta (Lerkkanen & Pakarinen, 2018, s. 190–191). Kyselyn tuloksista selvisi, että opiskelijat odottavat opettajan mahdollistavan monipuolisen oppimisen luomalla opetusta erilaisissa ympäristöissä, joustavasti eri tavoin. Opiskelijat mainitsivat mielekkäiksi opiskelutavoiksi erilaiset kyselyt ja videoiden katselun sekä monipuolisten opiskelumenetelmien käytön.

Tulokset osoittivat, että nuorilla on erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia TUVA-koulutuksesta. Nuoret keskustelivat koulutuksen tärkeydestä ja asioista, joita pitivät tärkeinä oppimisessa. He pohtivat myös, mikä lisää motivaatiota ja sitoutumista oppimiseen, sekä kuinka motivaation puute vähentää heidän innostustaan. Nuoret eivät kuitenkaan osanneet kertoa, millä keinoin he voisivat itse lisätä motivaatiotaan tai tehostaa opiskeluaan. Voi olla, että nämä aiheet olisivat vaatineet enemmän valmistautumista ja aikaa keskusteluille nuorten kanssa. Tutkimustulokset kuitenkin osoittivat, että nuoret toivat esiin tärkeitä asioita opiskeluihinsa liittyen. Nuorten toiveita omien opiskelujen edistämiseksi tulisi huomioida koko TUVA-koulutuksen ajan.

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena meillä oli myös TUVA-opintoja kohtaan olevien ennakoasenteiden purkaminen. Kysyimme haastattelun lopuksi jokaiselta opiskelijalta heidän rehellistä mielipidettään TUVA-opinnoista ja mikä mielikuva heille tulee ensimmäisenä mieleen TUVA-opinnoista puhuttaessa. Kuusi seitsemästä haastateltavasta oli sitä mieltä, että TUVA-koulutus on hyvä paikka opiskella, ja heillä oli TUVA-opinnoista positiivinen mielikuva. Vaikka tutkimusotanta olikin pieni, todistaa tämä sen, että opiskelijoilla on lähtökohtaisesti positiivinen mielikuva TUVA-opinnoista. Usein kuullaan vain marginaalin tuottama negatiivinen puhe.

Mielestämme onnistuimme opinnäytetyön tavoitteessa eli saimme tietää Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-opiskelijoilta, mikä juuri heitä motivoi TUVA-opinnoissa. Näitä tuloksia ei voida kuitenkaan yleistää koskemaan kaikkia oppivelvollisia TUVA-opiskelijoita, koska haastatteluotos oli pieni.

10 POHDINTA

Opinnäytetyömme aihe valikoitui molempien kiinnostuksesta nuorten opiskelumotivaation vaihtelun syihin. Työskentelemme molemmat nuorten parissa ja olemme konkreettisesti nähneet juuri oppivelvollisuusikäisillä TUVA-opiskelijoilla opiskelumotivaation puutteita. Meillä oli selkeä ja konkreettinen näkemys asiasta. Tutkimuksen tekeminen oli mielenkiintoinen projekti, jossa pääsimme tutkimaan meitä kiinnostavaa aihetta nuorten näkökulmasta. Toisaalta opinnäytetyön tekeminen on ollut haasteellinen oppimisprosessi, jonka jokaisessa vaiheessa olemme oppineet uusia asioita ja taitoja. Koko opinnäytetyön ajan reflektimme omaa toimintaamme ja perehdyimme laajasti aiheeseen. Reflektointi mahdollisti tekemiemme päätösten ja opinnäytetyömme tutkimukseen liittyvien haasteiden kriittisen tarkastelun.

Olimme suunnitelleet haastattelukysymykset huolella, mutta haastattelutilanteessa huomasimme, että kysymyksiä olisi voinut esittää vielä enemmän. Haastattelujen aikana teimme aihetta selventäviä kysymyksiä, koska vastaukset saattoivat muuten jäädä rajallisiksi. Opinnäytetyön haastatteluihin osallistui opiskelijoita, jotka olivat vasta aloittaneet sekä heitä, jotka olivat opiskelleet jo pidempään TUVA:lla. Tästä syystä nuorilla on monipuolisia näkemyksiä ja erilaisia kokemuksia koulutuksesta.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että opiskelijoiden opiskelumotivaation lasku johtuu lukemattomista tekijöistä, ja näiden tekijöiden ymmärtäminen on välttämätöntä tehokkaiden strategioiden kehittämiseksi oppimisinnostuksen uudelleen herättämiseksi. Tottahan on, että osalla TUVA-opiskelijoista on selkeät tavoitteet opiskelulle ja heillä on motivaatio suorittaa TUVA-koulutus jostakin itselle tärkeästä syystä. Toisaalta on myös niitä opiskelijoita, jotka ajattelevat koulutuksen olevan välttämätön pakko, koska oppivelvollisuus velvoittaa. Jäimmekin

pohtimaan, mitä keinoja oppilaitoksella olisi juuri näiden opiskelijoiden auttamiseksi, kun opiskelijan oma motivaatio on kadonnut ja opiskelu tuntuu vastentahtoiselta.

Tutkimustuloksia läpi käydessämme mietimme, voisiko opiskelijoiden tuottama kokemus siitä, että vahvuuksia ei ole huomioitu TUV A-opintojen aikana, johtua siitä, että he eivät vain ole huomanneet sitä. Opettajat ovat voineet suunnitella oppituntien sisältöjä ja muita tekemisiä niin, että siinä on otettu opiskelijoiden vahvuuksia huomioon, mutta tästä ei ole erikseen kerrottu opiskelijoille.

Opinnäytetyön tarkoituksen todentaminen sen sijaan osoittautui haasteelliseksi, sillä emme mielestämme saaneet riittävän konkreettisia keinoja, joilla opettajat ja muu opetushenkilöstö voisivat tukea nuoria ja auttaa opiskelumotivaation ylläpitämisessä. Uskomme, että opettajat ovat jo tällä hetkellä kiinnostuneita opiskelijoiden kuulumisista, kuuntelevat heitä ja pyrkivät olemaan joustavia oppituntien aikana. Hallitus leikkasi vuoden 2025 talousarviossa ammatillisen koulutuksen rahoituksesta 120 miljoonaa euroa. Vaikka leikkausten sanottiin suuntautuvan lähinnä aikuiskoulutukseen, on niillä ollut silti vaikutusta myös oppivelvollisten nuorten opetukseen ja tukeen. (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, 2025.) Tämän vuoksi on ymmärrettävää, että opettajat eivät pysty välttämättä monipuolistamaan opetustaan haluamallaan tavalla resurssien puutteen vuoksi.

Haastattelujen ajankohtaa oli vaikea ajoittaa niin, että kaikilla nuorilla olisi ollut selkeä näkemys TUV A-opintojen vaikutuksesta tulevaisuuteen ja jatko-opintoihin, koska nykyään TUV A-opinnot voi aloittaa myös kesken lukukauden. Olisi mielenkiintoista tietää, miten nuoret ovat kokeneet TUV A-opinnot, ja onko niillä ollut heidän mielestään vaikutusta nuorten tulevaisuuteen. Jatkotutkimuksen aiheeksi esitämmekin tutkimusta TUV A-opintojen vaikutuksesta nuorten tulevaisuuteen ja jatko-opintoihin.

LÄHTEET

- Alavaikko, M., Hovila, H., & Karjalainen, A-L. (2016, 2020). Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2.0. (Diak opetus, 7) Diakonia ammattikorkeakoulu. <https://libguides.diak.fi/oskeopas>
- Juhila, K., (2021a). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/> [Viitattu 20.01.2025.]
- Juhila, K., (2021b). Teemoittelu. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/> [Viitattu 23.01.2025.]
- Kallinen, K., & Pirskanen, H. (2022). *Lasten ja nuorten tutkimushaastattelu*. Gaudeamus
- Kiuru, N. (2018). Kaveriverkostot ja oppimismotivaatio. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.), *Motivaatio ja oppiminen*. (s. 123–139.), PS-Kustannus.
- Kosonen, S. (2017). Mielenterveyden huomioiminen ohjauksessa. Teoksessa S. Puukari, K. Lappalainen, & M. Kuorelahti (toim.), *Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena* (s. 143–164). PS-Kustannus
- Koulutuskeskus Salpaus. (i.a.). Tutustu Salpaukseen. Saatavilla 21.11.2024 <https://www.salpaus.fi/info/tutustu-salpaukseen/>
- L 1214/2020. Oppivelvollisuuslaki 30.12.2020/1214 <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>
- L 1215/2020. Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 30.12.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2020/20201215>
- Lerkkanen, M-K., & Pakarinen, E. (2018). Opettajan merkitys oppimismotivaatiolle. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.), *Motivaatio ja oppiminen* (s. 181–196). PS-Kustannus

- Maczulskij, T., Busk, H., Jauhiainen, S., & Kiuru, N. (2024). *Opiskelumotivaatio ja VALMA-nuorten hakeutuminen jatkokoulutukseen* (s. 70-88). Julkaisija Ammattikasvatuksen aikakauskirja 26 (2024):3. Julkari.fi
- McLean, A. (2003). *The Motivated School*. Sage.
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/diak/reader.action?docID=1023943&ppg=1>
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (2025). *Ammatillisen koulutuksen leikkaukset osuivat myös nuoriin, paljastaa OAJ:n kysely*
<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2025/ammattillisen-koulutuksen-leikkaukset-osuivat-myos-nuoriin-paljastaa-oajn-kysely/>
- Opetushallitus. (2024). *Mitä on tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)?* <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-tutkintokoulutukseen-valmentava-koulutus-tuva>
- Puusa, A. (2020). Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus
- Puusa, A., & Juuti, P. (2020). Laadullisen aineiston analyysi. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* s.143–145) Gaudeamus
- Puusa, A., & Juuti, P. (2020). Laadullisen tutkimuksen aineiston hankintamenetelmiä. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* (s.99–102). Gaudeamus
- Puusa, A., & Juuti, P. (2020). Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* (s. 173–176). Gaudeamus
- Päivänsalo, T-M. (2020). *Oppimiskoodi: Kuinka oppiminen onnistuu*. PS-Kustannus
- Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. (2006). *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto* [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja].https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L6_3_2.html (Viitattu 20.01.2025.)
- Salmela-Aro, K. (2018). Kouluinto ja koulu-uupumus. Teoksessa K. Salmela-Aro, (toim.), *Motivaatio ja oppiminen* (s. 25–45.). PS-Kustannus.

- Salmela-Aro, K. (2018). Motivaatio ja oppiminen kulkevat käsi kädessä. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.), *Motivaatio ja oppiminen* (s. 9–22). PS-kustannus.
- Sointu, E., Virtanen, T., Lappalainen, K., & Hotulainen, P. (2017). Vahvuuksien ja motivaation tukeminen edistämässä koulupolulle kiinnittymistä ja hyvinvointia. Teoksessa S. Puukari, K. Lappalainen, & M. Kuorelahti (toim.), *Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena*. (s.111–128). PS-Kustannus
- Söderholm, F. (2017). Nuorten koulutuspolkujen tukeminen minäpystyvyyttä vahvistamalla. Teoksessa S. Puukari, K. Lappalainen, & M. Kuorelahti (toim.), *Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena*. (s.165–184). PS-Kustannus.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitleminen Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023 https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Vasalampi, K. (2022). *Näin motivoit oppimaan*. PS-Kustannus
- Vipunen. (i.a.-a). *Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)*. Saatavilla 7.11.2024 [Excel Web Access - /fi-fi/Raportit/Koulutuksen yhteiset - tuva - opiskelijat - tilastovuosi.xlsb](#)
- Vipunen. (i.a.-b). *TUVA-koulutukseen osallistuneet ja koulutuksen suorittaneet*. Saatavilla 7.11.2024 [Excel Web Access - /fi-fi/Raportit/Koulutuksen yhteiset - tuva - osallistuneet - tilastovuosi.xlsb](#)
- Virtanen, T., & Pelkonen, J. (2023). *Poissa porukasta: Vahvista kouluun kiinnittymistä ja puutu poissaoloihin*. PS-Kustannus
- Vuori, J. (2021). Tutkimusetiikka ihmistieteissä. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. [https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimuseiikka/tutkimuseiikka-ihmistieteissa/](https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimuseiikka-ihmistieteissa/) [Viitattu 21.01.2025.]

LIITE 1. Haastattelukysymykset

1. Miksi tulit juuri TUVA:lle opiskelemaan?
2. Mitkä ovat tavoitteitasi TUVA vuoden aikana?
3. Mikä on mielestäsi esteenä opinnoista suoriutumiselle?
4. Mitkä asiat hidastavat opiskeluasi?
5. Mikä motivoi sinua tulemaan kouluun?
6. Mitkä asiat auttavat sinua panostamaan enemmän opintoihin?
7. Mitä koulun aikuiset voisivat tehdä, jotta pystyisit motivoitumaan paremmin opintoihin?
8. Mikä tekee oppitunneista mielenkiintoisia?
9. Otettiin vahvuuksiasi huomioon TUVA vuoden aikana?
10. Millä tavoin sinua kannustettiin opintojen aikana?

LIITE 2. Kirje vastuopettajalle

Tämä sähköposti on sinulle, jos olet vastuopettajana oppivelvollisuusikäisille Koulutuskeskus Salpauksen TUVA-ryhmässä. Opiskelemme Sosionomi (AMK) -tutkintoa Diakonia ammattikorkeakoulussa. Teemme opinnäytetyötä aiheesta TUVA-opiskelijoiden opiskelumotivaatiosta. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää mitkä tekijät opiskelijoiden mielestä vaikuttavat heidän opintoihinsa kiinnittymiseen ja opiskelumotivaatioon sekä mitä opettajat voisivat tehdä edistääkseen opiskelijoiden kiinnittymistä ja motivaatiota.

Tarvitsemme nyt siis apuasi. Toivomme, että keskustelisitte opiskelijoidenne kanssa haastattelusta, ja valitsisitte heistä ne, jotka olisivat kiinnostuneita osallistumaan haastatteluun.

Haastatteluun sopiva oppivelvollisuusikäinen opiskelija on valmis puhumaan ja hänellä on halu ilmaista mielipiteensä.

Haastattelu tehdään oppilaitoksen tiloissa erikseen sovittavana ajankohtana. Aikaa haastatteluun kuluu n. puoli tuntia. Haastateltavan taustatietoja ei kerätä opinnäytetyössä. Ilmoitathan meille, montako haastateltavaa ryhmästäsi haluaa osallistua.

Talvisin terveisin sosionomiopiskelijat Anna Sihvola ja Eija Vuorinen

anna.sihvola@student.diak.fi

eija.vuorinen@student.diak.fi

LIITE 3. Huoltajien tiedote

Hei Huoltaja!

Suoritamme AMK-tutkintoa Diakonia Ammattikorkeakoulussa ja teemme tällä hetkellä opinnäytetyötä yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Huoltavasi on mahdollisesti mukana opinnäytetyömme haastattelututkimuksessa. Osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista ja nuoren TUVA-opintoihin tutkimukseen osallistuminen ei vaikuta. Nuorella on oikeus keskeyttää ja peruuttaa osallistumisensa sekä suostumuksensa milloin tahansa tutkimuksen vaiheessa.

Opinnäytetyömme tavoitteena on saada tietoa opiskelumotivaatiosta ja oppilaitokseen kiinnittymisestä, nuorten näkökulmasta. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää nuorten mielipiteitä TUVA-koulutuksesta ja mitkä tekijät motivoivat nuoria koulutukseen. Opinnäytetyössä käytämme tutkimusmenetelmänä kvalitatiivista tutkimusta, ja aineiston kerääminen tapahtuu teemahaastattelujen muodossa. Haastattelut järjestetään tammi-helmikuussa 2025. Haastattelut tapahtuvat opiskelijoiden omien opintopäivien aikana. Tutkimuksellamme on Koulutuskeskus Salpauksen tutkimuslupa ja aineistoa käsitellään luottamuksellisesti tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Haastatteluaineiston osia käytetään tulosten raportoinnissa. Raportointi kirjoitetaan siten, ettei yksittäisiä haastateltavia voida tunnistaa. Meihin voi rohkeasti ottaa yhteyttä kaikissa opinnäytetyöhön ja tutkimukseen liittyvissä kysymyksissä.

Aurinkoisia talvipäiviä!

Sosionomi opiskelijat Anna Sihvola & Eija Vuorinen

anna.sihvola@student.diak.fi

eija.vuorinen@student.diak.fi